

Лабораторне заняття № 20

ТЕМА 12. ПРАВОВІДНОСИНИ

Теоретичні питання:

1. Юридичний зміст правовідносин. Різновиди суб'єктивного юридичного права та юридичного обов'язку.
2. Юридичні факти: поняття, ознаки, класифікація, значення.
3. Строки у правовідносинах.
4. Юридична презумпція, юридична фікція, юридична преюдиція, юридична аксіома: поняття, види, значення для правовідносин.

Термінологічні завдання:

Засвойте визначення таких понять: суб'єктивне юридичне право, юридичний обов'язок, юридичний факт, юридична презумпція, юридична фікція, юридична преюдиція

Практичні завдання:

1. Ознайомтесь із прикладами правовідносин та визначіть юридичні факти, які зумовлюють ці правовідносини, і різновиди цих фактів. Зверніть увагу на те, що одна ситуація може містити понад один приклад правовідносин.

Заповніть у зошиті таблицю

Приклади правовідносин	юридичний факт	різновиди юридичного факту			
		за юридичними наслідками:	за наявністю волі:	за юридичною природою:	за відповідністю законодавству:
1.	...	...	..	...	...
2.	...	...	..	...	...
3.	...	...	..	...	...
4.	...	...	..	...	...
5.	...	...	..	...	...
6.	...	...	..	...	...
7.	...	...	..	...	...
8.	...	...	..	...	...
9.	...	...	..	...	...
10.	...	...	..	...	...
11.	...	...	..	...	...
12.	...	...	..	...	...

1. Гр. Іваненко 07 травня 2012 року уклав договір банківського вкладу із Публічним акціонерним товариством «Західкомбанк». Відповідно до умов цього договору Іваненко передав цьому ПАТ, а останній прийняв на депозитний вклад грошові кошти в сумі 64293,99 грн. строком на 2 роки. При цьому банк зобов'язався сплачувати 15 % річних.
2. Студента юридичного факультету за нецензурну лайку під час складання модульного контролю за згодою студентської профспілкової організації відрахували з числа студентів ЛНУ імені Івана Франка.
3. 12 квітня 2012 року Шевченківський районний суд міста Львова, у зв'язку із тим, що гр. Петренко не надавав матеріальної допомоги на утримання неповнолітнього сина Миколи, ухвалив рішення, яким зобов'язав гр. Петренко зобов'язувався сплачувати аліменти на утримання Миколи на користь дружини Галини в розмірі 1/3 частини заробітної плати щомісячно до досягнення ним повноліття.
4. Остап Петрович, будучи на схилі літ склав заповіт, в якому розпорядився на випадок своєї смерті передати онуку Іванові квартиру.
5. Студент за власним бажанням, реалізуючи свій творчий потенціал, написав слова та склав музику гімну юридичного факультету.
6. Гр. Павленко 25 червня 2013 року звернувся до Шевченківського районного суду м. Львова з позовом до Петренка про відшкодування майнової шкоди. Суддя ухвалою від 05 липня 2013 року відкрила провадження у цивільній справі.
7. Обвинуваченому у вчиненні хуліганства Сергію Іванову, котрий під час розгляду кримінального провадження порушував порядок у залі судового засідання та не підкорявся розпорядженням головуючого у судовому засіданні, суддя Личаківського районного суду м. Львова Андрій Андрійович виніс попередження, (яке було занесено до протоколу судового засідання секретарем Світляк), про те, що в разі повторення ним зазначених дій його буде видалено з зали судового засідання.
8. Президент України П. О. Порошенко 14 квітня 2016 року вніс на розгляд Верховної Ради України подання про призначення прем'єр-міністром України В. Б. Гройсмана. Водій транспортного засобу проїхав на заборонений сигнал світлофора. Працівник поліції, який помітив цей факт, зупинив водія та виніс постанову про накладення адміністративного стягнення, відповідно до якої водія було зобов'язано сплатити штраф.
9. На території Тячівського району Закарпатської області було зафіксовано підвищення рівня річки Тиса, внаслідок чого були

підтоплені 20 домогосподарств.

10. Наказом ректора одного із студентів юридичного факультету ЛНУ імені Івана Франка за успіхи у навчанні перевели з платної форми навчання на бюджетну, а іншого студента з цієї ж академічної групи за невиконання навчального плану відраховали з числа студентів.
11. Студентка внесла грошову банкноту номіналом 10 грн у кавовий автомат, обравши напій вартістю 5 грн, автомат приготував напій, однак не видав решти.

Поясніть (письмово у зошиті), яке значення для правовідносин мають юридичні факти?

2. Ознайомтесь із нормативно-правовими приписами та визначіть, у яких із них закріплені юридичні презумпції, юридичні фікції, юридичні преюдиції, юридичні аксіоми?

Заповніть у зошиті таблицю

юридичні презумпції	юридичні фікції	юридичні преюдиції	юридичні аксіоми
№ ???	№ ???	№ ???	№ ???

1. Якщо наймодавець не є власником земельної ділянки, вважається, що власник земельної ділянки погоджується на надання наймачеві права користування земельною ділянкою, якщо інше не встановлено договором наймодавця з власником земельної ділянки. (ч. 3 ст. 796 Цивільного кодексу України)
2. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на користь такої особи. (ч. 4 ст. 17 Кримінального процесуального кодексу України від 13.04.2012)
3. Договір найму житла укладається на строк, встановлений договором. Якщо у договорі строк не встановлений, договір вважається укладеним на п'ять років. (ч. 1 ст. 821 Цивільного кодексу України)
4. Обставини, встановлені судовим рішенням у цивільній, господарській або адміністративній справі, що набрало законної сили, не доказуються при розгляді інших справ, у яких беруть участь ті самі особи або особа, щодо якої встановлено ці обставини. (ч. 3 ст. 61 Цивільного процесуального кодексу України від 18.03.2004)
5. Слідчий суддя, суддя або присяжний не може брати участь у кримінальному провадженні, якщо він особисто, його близькі родичі

чи члени його сім'ї заінтересовані в результатах провадження (ч. 1 ст. 75 Кримінального процесуального кодексу України від 13.04.2012)

6. Фізична особа може бути визнана судом безвісно відсутньою, якщо протягом одного року в місці її постійного проживання немає відомостей про місце її перебування. У разі неможливості встановити день одержання останніх відомостей про місце перебування особи початком її безвісної відсутності вважається перше число місяця, що йде за тим, у якому були одержані такі відомості, а в разі неможливості встановити цей місяць - перше січня наступного року. (ст. 43 Цивільного кодексу України)
7. Якщо протягом року з дня накладення дисциплінарного стягнення працівника не буде піддано новому дисциплінарному стягненню, то він вважається таким, що не мав дисциплінарного стягнення. (ст. 134 Кодексу законі про працю України)
8. Забороняється відмова у розгляді справи з мотивів відсутності, неповноти, нечіткості, суперечливості законодавства, що регулює спірні відносини. (ч. 9 ст. 8 Цивільного процесуального кодексу України від 18.03.2004)
9. Відповідач, зареєстроване місце проживання (перебування), місцезнаходження чи місце роботи якого невідоме, викликається в суд через оголошення у пресі. З опублікуванням оголошення про виклик відповідач вважається повідомленим про час і місце розгляду справи. (ч. 9 ст. 74 Цивільного процесуального кодексу України)
10. Вирок суду у кримінальному провадженні або постанова суду у справі про адміністративний проступок, які набрали законної сили, є обов'язковими для адміністративного суду, що розглядає справу про правові наслідки дій чи бездіяльності особи, щодо якої ухвалений вирок або постанова суду, лише в питаннях, чи мало місце діяння та чи вчинене воно цією особою. (ч. 4 ст. 72 Кодексу адміністративного судочинства України)
11. З моменту опублікування повістки про виклик у засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження обвинувачений вважається належним чином ознайомленим з її змістом. (ст. 323 Кримінального процесуального кодексу України)
12. Якщо дитина народилася до спливу десяти місяців від дня припинення шлюбу або визнання шлюбу недійсним, але після реєстрації повторного шлюбу її матері з іншою особою, вважається, що батьком дитини є чоловік її матері у повторному шлюбі. Батьківство попереднього чоловіка може бути визначене на підставі його спільної заяви з чоловіком у повторному шлюбі або за рішенням суду. (ч. 1 ст. 124 Сімейного кодексу України)

13. При вирішенні спору між батьками та малолітніми, неповнолітніми дітьми, які спільно проживають, щодо належності їм майна вважається, що воно є власністю батьків, якщо інше не встановлено судом. (ч. 2 ст. 173 Сімейного кодексу України)
14. Ніхто не може бути двічі притягнений до юридичної відповідальності одного виду за одне й те саме правопорушення (ст. 61 Конституції

Поясніть (письмово у зошиті), у чому полягає значення юридичних презумпцій, юридичних фікцій, юридичних преюдицій, юридичних аксіом для правовідносин? У чому полягає відмінність юридичних фікцій від юридичних презумпцій?

Рекомендована література:

1. Рабінович П. М. Основи теорії та філософії права: навч. посібник. Львів, 2021.
2. Луць Л. А. Загальна теорія держави та права: навчально-методичний посібник (за кредитно-модульною системою). Київ, 2013. С. 185-192.
3. Крестовська Н.М., Матвеева Л.Г. Теорія держави і права. Підручник. Практикум. Тести: підручник. Київ, 2019
4. Загальна теорія права: підручник /за заг. ред. М. І. Козюбри. К.: Ваіте, 2015. С. 189-202, 203-224. URL: <http://www.osce.org/uk/ukraine/283756?download=true>
5. Теорія держави і права : підручник / за ред. О. В. Петришина. Харків : Право, 2020.
6. Загальна теорія права. Академічний курс: підручник / за ред. С. Бобровник. Київ, 2021.

України від 28.06.1996)

15. Коли строк випробування закінчився, а працівник продовжує працювати, то він вважається таким, що витримав випробування, і наступне розірвання трудового договору допускається лише на загальних підставах. (ст. 28 Кодексу законі про працю України)